

EXAMEN 'LEREN EN ONDERWIJZEN'
(voor wie de lessen heeft gevolgd in 2008-09)

B. De Fraine, J. Elen, S. Janssens, J. Van Damme en L. Verschaffel

Naam en voornaam (in drukletters!)

--

Duid aan tot welke groep je behoort (zet een kruisje in een van de vakjes van de eerste kolom).

☐	SLO Talen
☐	SLO Geschiedenis, kunst en muziek
☐	SLO Godsdienst
☐	SLO Gedragwetenschappen
☐	SLO Maatschappijwet. & Filosofie
☐	SLO Economie
☐	SLO Wiskunde
☐	SLO Technologie
☐	SLO Natuurwetenschappen
☐	SLO Lichamelijke opvoeding
☐	SLO Gezondheidswetenschappen

Vak bestemd voor de quotering

1	☐
2	☐
3	☐
4	☐
5	☐
Ruw totaal	☐
Totaal op 20	☐

Naam en voornaam (in drukletters!)

1. In de beginperiode van de informatieverwerkingsbenadering hielden de onderzoekers zich vooral bezig met de studie van het oplossen van artificiële, puzzelachtige taken, zoals bijvoorbeeld de Toren van Hanoi. Wanneer we de resultaten en conclusies van deze initiële studies beoordelen vanuit het standpunt van hun relevantie voor het (leren) oplossen van schoolrelevante probleemtaken, welke belangrijke tekorten dienen dan te worden aangestipt?

Scoring (max. 3 punten)

Eén punt voor elk van de volgende elementen:

- Deze puzzel-achtige taken zijn erg formeel / inhoudsarm*
- Daardoor kan het onderzoek dat ermee is gedaan weliswaar inzichten opleveren over de bijdrage van cognitieve en metacognitieve strategieën tot (leren) probleemoplossen*
- Maar kan het weinig of niets vertellen over de rol van de domeinspecifieke kenniscomponent en de motorische en affectieve aspecten van de competentie in een vakgebied*

Naam en voornaam (in drukletters!)

2. Leerkracht Spoelders beslist om over te gaan tot het hanteren van minder structuur in haar lessen. Ze geeft aan dat een belangrijke doelstelling is dat de leerlingen zelfstandig leren werken en minder structuur zal hiertoe volgens haar zeker bijdragen. Onder welke voorwaarden kan je stellen dat leerkracht Spoelders een juiste beslissing heeft genomen?

Scoring (max. 4 punten)

Centraal in de vraag staat de basisredenering dat de vormgeving van het onderwijs enerzijds afhankelijk is van het nagestreefde doel en anderzijds van de doelgroep. Als deze algemene idee in het antwoord voorkomt, krijgt de student in elk geval één punt.

Daarenboven wordt een extra punt gegeven voor elk van de volgende preciseringen:

- Een juiste beslissing werd genomen op voorwaarde dat de leerlingen al voldoende voorkennis / zelfregulatievaardigheden hebben om met minder structuur om te gaan.*
- Twijfel omdat niet duidelijk is of ook met leerlingkenmerken is rekening gehouden*
- Niet eens indien leerlingen niet over voldoende voorkennis en/of zelfregulatie-vaardigheden beschikken.*

Naam en voornaam (in drukletters!)

3. Om de leerlingen meer aandacht te doen besteden aan de spelling van de werkwoorden beslist het lerarenteam van een school om in alle examens over alle vakken systematisch één punt af te trekken per gemaakte dt-fout. Beoordeel deze handelwijze vanuit de klassieke validiteit, de betrouwbaarheid en de transparantie van de examens.

Vanuit de validiteit:

Vanuit de betrouwbaarheid:

Vanuit de transparantie:

Scoring: max. 3 punten. Eén punt voor elk van de onderstaande elementen:

- *Als het gaat om een examen over een vak waarin de spelling van werkwoordsvormen niet centraal staat (aardrijkskunde bijv.), dan vermindert door deze afspraak de relevantie of begripsvaliditeit.*
- *Betrouwbaarheid houdt in dat leerlingen voor een zelfde examen steeds dezelfde quoterings krijgen, ongeacht wie die score toekent, enz. Deze afspraak leidt ertoe dat alle leraren meer op dezelfde manier gaan quoteren en verhoogt dus de betrouwbaarheid.*
- *Indien de leerlingen van deze afspraak op de hoogte worden gebracht wordt het voor hen duidelijker hoe de quoterings die ze behalen tot stand komt en verhoogt de transparantie.*

4. *Leerlingen zijn gemotiveerd of ze zijn het niet. In elke klas zitten er zowel gemotiveerde als gedemotiveerde leerlingen. Dus: de leraar en de vormgeving van het onderwijs hebben geen invloed op de motivatie van leerlingen.*

Geef minstens twee argumenten die pleiten tegen en twee die pleiten voor deze stelling. Verwijs daarbij telkens naar één van de visies (theorieën) op motivatie die in de cursus worden uiteengezet.

Argumenten tegen deze stelling:

1.

2.

Argumenten voor deze stelling:

1.

2.

Scoring: max. 4 punten (1 per argument). De student kan aangeven dat:

1) Mogelijke argumenten tegen de stelling:

- Leraren kunnen door het hanteren van een autoritatieve lerarenstijl leerlingen meer autonoom gemotiveerd maken (ipv gecontroleerde motivatie)
=> zelfdeterminatietheorie*
- In de vormgeving van het onderwijs, en vooral de rol die evaluatie speelt, kunnen leraren een meer prestatiegerichte of een meer taakgerichte motivatie induceren. Leraren kunnen een bepaalde doelgerichtheid uitlokken.
=> goal theory / doelgerichtheidstheorie*
- Het veelvuldig gebruik van beloningen kan de aanwezig intrinsieke motivatie verminderen
=> cognitieve evaluatietheorie*
- Motivatie is het resultaat van een interactie tussen persoon en omgeving. Veranderingen in de situatie (leraar/vormgeving onderwijs) kunnen dus van invloed zijn op de motivatie
=> interactieperspectief.*
- Leraren zijn mede verantwoordelijk voor het bereiken van competenties bij leerlingen. Competenties zijn een geheel van kennis, vaardigheden en attitudes. Motivatie zou je kunnen beschouwen als een nastrevenswaardige attitude.
=> competentiedenken*

2) Mogelijke argumenten pro de stelling:

- Leerlingen schrijven hun succes/falen toeschrijven aan bepaalde oorzaken. Als leraar heb je niet veel impact op dat attributieproces omdat het gaat om "gepercipieerde" oorzaken.
=> causale attributietheorie*
- Het interactieperspectief geeft aan dat de impact van de leraar ook beperkt is. Motivatie is het resultaat van een interactie tussen persoon en omgeving.
=> interactieperspectief*
- De goal theory gaat uit van een interactionistisch perspectief, namelijk dat er een wisselwerking bestaat tussen de doelgerichtheid van leerlingen en situationele variabelen. De doelgerichtheid van leerlingen is dus deels beïnvloedbaar.
=> goal theory / doelgerichtheidstheorie*

Naam en voornaam (in drukletters!)

5. Geef twee redenen waarom leerkrachten er moeten naar streven een positief academisch zelfconcept bij leerlingen te realiseren. En geef aan hoe leerkrachten dit kunnen bevorderen door bepaalde soorten beoordelingscriteria niet en andere wel te hanteren.

1. Twee redenen:

a)

b)

2. Hoe al dan niet bevorderen?

Sleutel:

1. a) daardoor gaan de leerlingen beter presteren

*b) het is ook waardevol op zich, voor de ontwikkeling van de persoon
(2 x 0.5 punt)*

2. Door systematisch, ook in de dagelijkse onderwijspraktijk, gebruik te maken van comparatieve of groepsnormgerichte evaluatie bevordert men dat sommige leerlingen een negatief academisch zelfconcept ontwikkelen. Door daarentegen, in de dagelijkse onderwijspraktijk, soms gebruik te maken van leerlinggerichte beoordelingen bevordert men dat ook minder sterk presterende leerlingen een relatief positief academisch zelfconcept ontwikkelen.

*(1 punt: 0.5 punt voor comparatieve of groepsgerichte evaluatie
0.5 punt voor leerlinggerichte beoordelingen)*

Totaal: 2 punten

Precisering n.a.v. het verbeteren van het examen van februari 2007:

- Louter schrijven dat academisch zelfconcept invloed heeft op prestaties zonder de aard van die invloed (positief, negatief) aan te geven: ½ punt, geen volledig punt

- ½ punt voor enkele andere redenen dan vermeld in de verbeter sleutel: positieve invloed op motivatie, om faalangst tegen te gaan, etc.

- Louter een beschrijving van academisch zelfconcept of welbevinden: geen punt

- Bij bemoeilijken of bevorderen van het academisch zelfconcept: min ½ punt wanneer naast de juiste antwoorden ook criteriumgerichte of absolute evaluatie wordt vermeld zonder correcte uitleg hoe dit het academisch zelfconcept kan bemoeilijken of bevorderen. Er wordt geen ½ punt afgetrokken wanneer dit wel correct wordt uitgelegd